

Tööhõive- ja sotsiaalkomisjon

2015/2038(INI)

21.3.2016

ARVAMUS

Esitaja: tööhõive- ja sotsiaalkomisjon

Saaja: rahvusvahelise kaubanduse komisjon

Euroopa Parlamendi 2010. aasta soovitude rakendamise kohta seoses sotsiaalsete ja keskkonnastandardite, inimõiguste ja ettevõtja sotsiaalse vastutusega
(2015/2038(INI))

Arvamuse koostaja: Tiziana Beghin

PA_NonLeg

ETTEPANEKUD

Tööhõive- ja sotsiaalkomisjon palub vastutaval rahvusvahelise kaubanduse komisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. nõuab, et järgitaks Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) kaheksat tööõiguse põhinormi, ILO nelja prioriteetset konventsiooni tööstusriikidele ja asjaomaseid ELi õigusnorme, mis lisatakse sotsiaalklauslit kasutades kõikidesse ELi kahepoolsetesse ja mitmepoolsetesse kaubanduslepingutesse, ning nõuab nende normide kohaldamist; peab vajalikuks näha ettevõtjatele ette stiimulid, et nad võtaksid kohustusi ettevõtja sotsiaalse vastutuse vallas ja rakendaksid ennetavaid meetmeid inimõiguste või keskkonnaalaste õiguste mis tahes rikkumise, korrupsiooni või maksudest kõrvalehoidumise tuvastamiseks ja ennetamiseks, sealhulgas oma tütarettevõtetes ja tarneahelas; rõhutab, et oluline on täita tööõiguse miinimumnorme kolmandates riikides, ja palub seepärast komisjonil näha sotsiaalpartnereid kaasates ette järelevalvemehhanismid; rõhutab, et vaja ei ole tagada üksnes normide ratifitseerimist, vaid nende tegelikku rakendamist, mis eeldab tööinspeksioonides piisaval arvul töötajate olemasolu vastavalt ILO soovitudele;
2. tuletab meelde, et ILO kolmepoolne deklaratsioon rahvusvaheliste ettevõtete ja sotsiaalpoliitika põhimõtete kohta, ILO inimväärse töö tagamise suunised ning tööaspektid OECD suunistes rahvusvahelistele ettevõtjatele kujutavad endast ettevõtja sotsiaalse vastutuse alaseid põhitekste, ning rõhutab, et komisjoni tööhõive peadirektoraat peab jätkama oma juhtrolli täitmist ELi ettevõtja sotsiaalse vastutuse alase poliitika ühises koordineerimises;
3. kutsub komisjoni võtma järelmeetmeid aastateks 2011–2014 ette nähtud ettevõtja sotsiaalse vastutuse alase uuendatud ELi strateegia suhtes, pöörates nõuetekohast tähelepanu avaliku konsulteerimise käivitamisele;
4. tuletab meelde sotsiaalsete ja keskkonnastandardite, inimõiguste, tööõiguste ja arengupoliitika koosmõju ELi välissuhetes ning seda, et EL peaks täitma olulist osa kõnealuste õiguste ja standardite edendamisel eelkõige väliskaubanduspoliitikas ja lepingutes;
5. rõhutab, et ettevõtja sotsiaalsel vastutusel on Euroopas pikad traditsioonid ja sotsiaalselt vastutustundlikud ettevõtjad on ka tänapäeval jätkuvalt teistele eeskujuks;
6. rõhutab, et lisaks selle ülemaailmsele mõjule on ettevõtja sotsiaalsel vastutusel ka kohalik ja piirkondlik mõju, mida tuleb arvesse võtta ja edendada;
7. on veendunud, et äriühingute maksupoliitikat tuleks käsitleda ettevõtja sotsiaalse vastutuse lahutamatu osana ja seetõttu ei ole sotsiaalselt vastutustundlikus käitumises kohta strateegiatele, mis on suunatud maksudest kõrvalehoidumisele või maksuparadiiside kasutamisele;
8. nõuab ILO kaasamist Maailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) töösse, andes talle seal vaatlejastaatuse ja õiguse võtta sõna WTO ministrite konverentsidel; on seisukohal, et ILO tuleks samuti kaasata kahepoolsete ja mitmepoolsete kaubanduslepingute üle peetavatesse läbirääkimistesse; nõuab, et ettevõtja sotsiaalset vastutust võetaks

nõuetekohaselt arvesse kaubanduspoliitikas mitmepoolsel tasandil, ettevõtja sotsiaalset vastutust edendavatel rahvusvahelistel foorumitel, eriti OECDs ja ILOs ning samuti WTOs;

9. on seisukohal, et mitmepoolsel tasandil tehtav tihedam koostöö aitab kaasa tõelise koordineerimise saavutamisele rahvusvaheliste organisatsioonide vahel, mis võimaldab näiteks ILO-l koostada eksperdiarvamusi, mille tulemusena võetakse WTO tegevuses nõuetekohast arvesse tööalaseid ja inimväärse töö alaseid sätteid, et hoida ära sotsiaalse arengu ohtu seadmist;
10. nõuab säästva arengu peatüki tugevdamist kahepoolsetes ja mitmepoolsetes lepingutes, määrates kindlaks järelevalve- ja aruandlusmehhanismi, mida saavad kasutada sotsiaalpartnerid, ning vastutusmehhanismide loomist rikkumiste puhul; usub, et sellised mehhanismid annavad tulemusi säästva arengu valdkonnas registreeritud rikkumiste või teatavate tööõiguse sätete ja normide rikkumiste korral;
11. nõuab, et ELi järgmistes kolmandate riikidega sõlmitavates kaubanduslepingutes omistatakse suuremat tähtsust tööohutusele ja töetervishoiule kui inimväärse töö tagamise suuniste ühele osale; nõuab nende sätete rakendamiseks ELi tehnilist tuge, millega tagatakse, et see ei tekitaks kaubandustõket;
12. on arvamusel, et ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtete tulemuslikum rakendamine on erakordselt oluline vahend peamiste tööõiguse, sotsiaalsete ja keskkonnastandardite tagamiseks töökohtadel;
13. juhib tähelepanu vajadusele lisada ettevõtja sotsiaalse vastutuse hulka uusi valdkondi, näiteks töö korraldamine, võrdsed võimalused ja sotsiaalne kaasamine, diskrimineerimise vastased meetmed ning elukestva õppe ja koolituse arendamine; rõhutab, et ettevõtja sotsiaalne vastutus peaks hõlmama näiteks töö kvaliteeti, võrdset tasustamist, karjääri võimalusi ja innovaatiliste projektide edendamist, et aidata kaasa nihkele jätkusuutliku majanduse suunas;
14. on arvamusel, et sotsiaal-, keskkonna- ja inimõiguste alased poliitikapõhimõtteid tuleb edendada ELi mitmesuguste tegevuste, sealhulgas kahepoolsete lepingute kaudu; märgib samuti, et mitte ükski ELi poliitikapõhimõte ei tohiks takistada säästvat arengut käsitlevate kahepoolsete lepingute osalisriikide rakendatud poliitikapõhimõtteid ega ELi põhiõiguste hartas sätestatud üksikisiku õiguste ja vabaduste austamist; palub seepärast komisjonil tagada, et enne läbirääkimiste alustamist viidaks läbi sotsiaalse, keskkonnalise ja majandusliku mõju hindamised ning inimõiguste alased mõjuhinnaud ning et kohaldatakse korrapärast järelkontrolli ja hindamist; tuletab meelde, et kasutusele tuleb võtta kahepoolsetes lepingutes sisalduvad peatamisklauslid juhul, kui avastatakse sotsiaal-, keskkonna- ja inimõigusalaste eesmärkide ja/või normide tõsine rikkumine;
15. palub komisjonil järgida ja edendada kõigis vabakaubanduslepingutes, mille üle kolmandate riikidega läbirääkimisi peetakse, kõrgeid sotsiaalseid standardeid vastavalt ILO inimväärse töö tagamise suunistele, milles on sätestatud peamised eesmärgid inimväärse, stabiilse ja rahuliku töökeskkonna tagamiseks, ning rõhutab sotsiaalpartnerite osalemise tähtsust selle tegevuskava edendamisel, et tulemuslikumalt luua kvaliteetseid töövõimalusi ja inimväärseid töökohti, tagada töötajate õiguste tunnustamine ja asutamine, laiendada sotsiaalkaitset ja soodustada sotsiaalset dialoogi; kutsub ühtlasi ELi ettevõtteid

täitma neid põhieesmärke nii liidus kui ka suhetes ELi-väliste osalejatega;

16. rõhutab, et ELi strateegiaga „Kaubandus kõigile“ võtab EL kohustuse tugevdada ettevõtja sotsiaalse vastutusega seotud algatusi ja rõhutatakse, et see peab hõlmama uut ELi tasandi meedet, sealhulgas ELi uue ettevõtja sotsiaalse vastutuse tegevuskava aastani 2020 vastuvõtmist, ning mehhanismi kõigis uutes kaubanduslepingutes, milles ainult ei viidata ettevõtja sotsiaalsele vastutusele, ettevõtjate õigustele ja inimõigustele, vaid võetakse kõigil juhtudel kasutusele järelevalve- ja rakendusmehhanismid;
17. kutsub komisjoni suhtlema proaktiivselt ja konstruktiivselt OECD ja ILOga, et töötada välja ülemaailmne lähenemisviis töötingimuste parandamiseks rõivatööstuses;
18. kutsub komisjoni üles kehtestama uute kaubanduslepingute üle – näiteks Austraalia ja Uus-Meremaaga – peetavatel läbirääkimistel kahepoolset uued standardid demokraatlike ja läbipaistvate õiglase kaubanduse lepingute jaoks, mida võib pidada teetähiseks maailma kaubanduspoliitikas;
19. tuletab meelde, et Euroopa sotsiaaldialoog annab sotsiaalpartneritele hea võimaluse ettevõtja sotsiaalse vastutuse küsimustega tegelemiseks, ning ergutab kasutama teatavate sektorite uute raamlepingute üle peetavaid läbirääkimisi selleks, et edendada ettevõtja sotsiaalse vastutuse eesmärke;
20. rõhutab, et ELi institutsioonid peavad riigihankelepingute sõlmimisel esmatähtsaks äriühingu seniseid tulemusi ja tõestatud pühendumust jätkusuutlikule ja eetilisele käitumisele, ning nõuab, et avaliku sektori hankijad kasutaksid neid kriteeriume vastavalt riigihankedirektiividele;
21. rõhutab, et ettevõtja sotsiaalne vastutus saab täita oma eesmärgi keskkonnavalaselt, sotsiaalselt ja majanduslikult jätkusuutliku kasvu ja tööõiguse normide tagamisel ning korruptsiooni vastu võitlemisel nii ELis kui ka mujal maailmas eriti siis, kui see hõlmab piisavaid läbipaistvusstandardeid ja usaldusväärseid aruandlusmehhanisme; teeb ettepaneku suurendada sellega seoses ettevõtete vastutust; nõuab tungivalt, et komisjon võtaks vastu uue ettevõtja sotsiaalse vastutuse strateegia, milles sätestatakse karmimad aruandluse ja vastavusnõuded, tagades ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtete tulemuslikuma rakendamise, ning nõuab tungivalt, et liikmesriigid toetaksid ettevõtja sotsiaalse vastutuse edendamist;
22. nõuab jätkuvalt, et komisjon keelaks ELil importida kõiki kaupu ja teenuseid, mille puhul kasutatakse orjatöö nüüdisaegseid vorme, sunniviisilist tööd, eriti haavatavate rühmade puhul, või rikutakse peamisi inimõigusi;
23. kutsub komisjoni toetama konstruktiivselt ettevõtjaid, kes pühenduvad ettevõtja sotsiaalse vastutuse järgimisele, tugevdama ettevõtja sotsiaalse vastutuse raames jätkusuutlikke partnerlusi kogu maailmas, näiteks aktiivse vahendustegevuse abil, ning võtma rakendusmeetmeid selle töö koordineerimiseks;
24. kutsub komisjoni looma stiimuleid ja edendama ettevõtja sotsiaalse vastutuse rakendamist, mis peab töö- ja keskkonnaõigust täiendama, kuid mitte mingil juhul seda asendama;

25. tunneb heameelt Euroopa Komisjoni ning selle tööhõive, sotsiaalküsimuste ja sotsiaalse kaasatuse peadirektoraadi rolli üle ettevõtja sotsiaalset vastutust käsitleva liikmesriikide kõrgetasemelise töörühma kokkukutsumisel ning nõuab tihedamat dialoogi ja koostööd ELi institutsioonide ja liikmesriikide vahel, et edendada ELi ettevõtja sotsiaalse vastutuse strateegiat;
26. väljendab suurt heameelt selle üle, et ELi muud kui finantsaruandlust käsitlevasse direktiivi¹ lisati suurettevõtete sotsiaalse mõju aruandluse nõudesse tööga seotud aspektid; kutsub liikmesriike võtma direktiivi kiiresti ja tõhusalt üle siseriiklikusse õigusesse; kutsub kõiki ELi börsiettevõtteid ja nende sidusrühmi tegutsema nimetatud direktiivi vaimus, et liikuda sotsiaalselt õiglasema ja jätkusuutlikuma majanduse poole;
27. võtab teadmiseks, et pärast Rana Plaza tehase kokkuvarisemist pööratakse ülemaailmsetes tarneahelates suuremat tähelepanu tööhõivealaste heade tavade edendamisele, ning võtab teadmiseks Prantsusmaa seaduseelnõu, milles käsitletakse hoolekohustust, ning president Junckeri G7 tippkohtumisel tehtud avalduse, milles toetatakse kiireloomuliste meetmete võtmist vastutuse suurendamiseks ülemaailmsetes tarneahelastes;
28. tuletab meelde, et EL ei ole endiselt täitnud õiguslünka seoses ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtete sätetega, milles käsitletakse juurdepääsu õiguskaitsevahenditele äärmuslikel juhtudel, kui elu kaotab suur hulk töötajaid, nagu juhtus Bhopali õnnetuses; nõuab ettepaneku esildamist, et anda Euroopa kohtutele pädevus taolistes asjades juhul, kui asjaomastes kolmandates riikides ei ole piisavaid õiguskaitsevahendeid;
29. kutsub komisjoni, eelkõige selle õigusküsimuste peadirektoraati üles esitama ettepanekuid ELi kohtutes õigusemõistmise kättesaadavuse edasiseks parandamiseks inim- või tööõiguste rikkumiste kõige äärmuslikumate ja erakorraliste juhtumite korral ELis asuvate ettevõtjate, nende tütarettevõtjate, alltöövõtjate või äripartnerite poolt, nagu on soovitanud ka ÜRO peasekretäri eriesindaja ettevõtluse ja inimõiguste küsimustes.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. oktoobri 2014. aasta direktiiv 2014/95/EL, millega muudetakse direktiivi 2013/34/EL seoses mitmekesisust käsitleva teabe ja muu kui finantsteabe avalikustamisega teatavate suurettevõtjate ja kontsernide poolt.

**NÕUANDVAS KOMISJONIS TOIMUNUD
LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS**

Vastuvõtmise kuupäev	16.3.2016
Lõpphääletuse tulemus	+: 47 -: 4 0: 1
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Laura Agea, Guillaume Balas, Tiziana Beghin, Brando Benifei, Vilija Blinkevičiūtė, Enrique Calvet Chambon, David Casa, Ole Christensen, Jane Collins, Martina Dlabajová, Lampros Fountoulis, Elena Gentile, Thomas Händel, Rina Ronja Kari, Jan Keller, Ádám Kósa, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Jean Lambert, Jérôme Lavrilleux, Jeroen Lenaers, Verónica Lope Fontagné, Javi López, Morten Løkkegaard, Dominique Martin, Anthea McIntyre, Joëlle Mélin, Elisabeth Morin-Chartier, Emilian Pavel, João Pimenta Lopes, Georgi Pirinski, Marek Plura, Terry Reintke, Sofia Ribeiro, Maria João Rodrigues, Claude Rolin, Anne Sander, Sven Schulze, Siôn Simon, Jutta Steinruck, Romana Tomc, Yana Toom, Ulrike Trebesius, Jana Žitňanská
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Maria Arena, Georges Bach, Heinz K. Becker, Lynn Boylan, Karima Delli, Paloma López Bermejo, António Marinho e Pinto, Edouard Martin, Ivo Vajgl